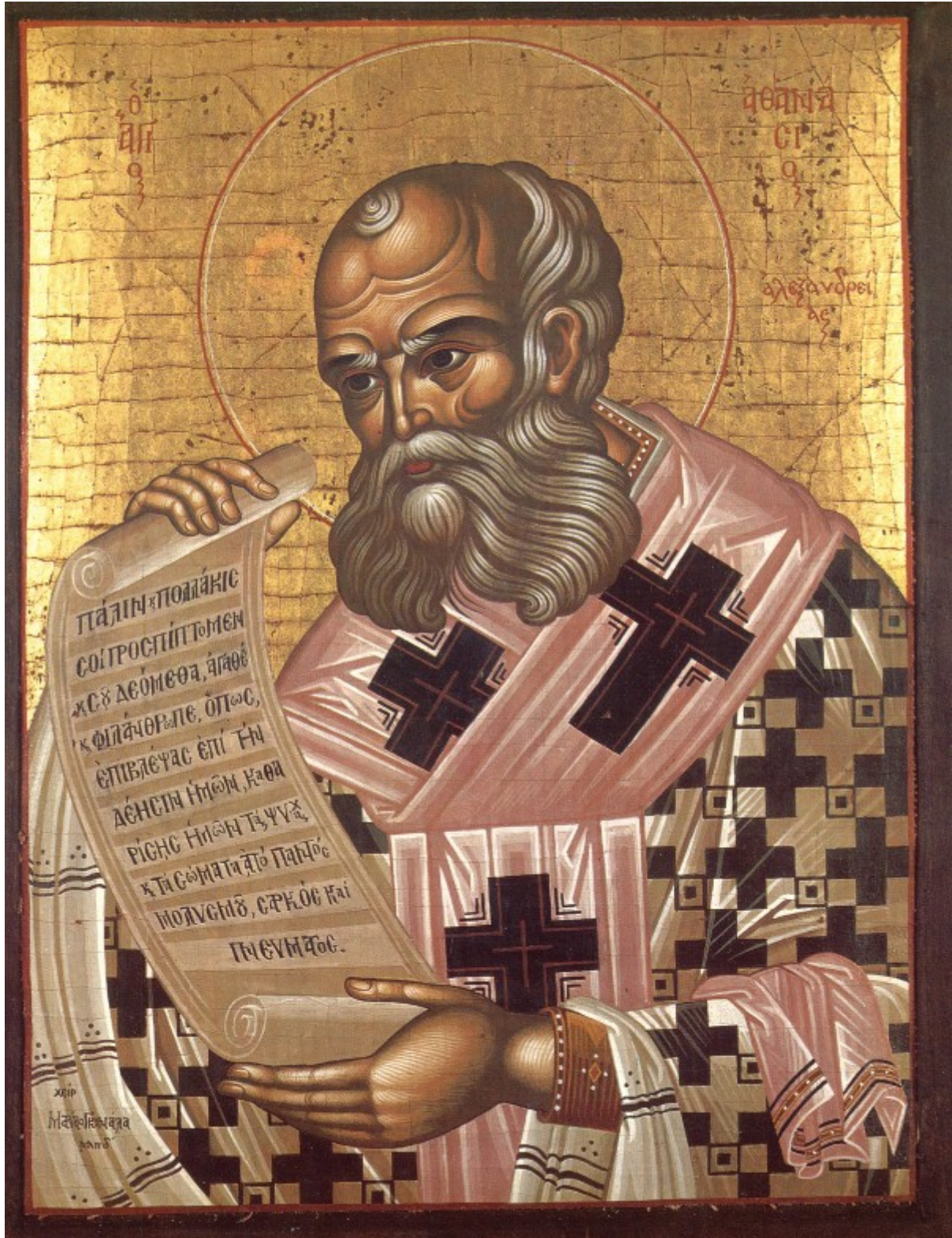
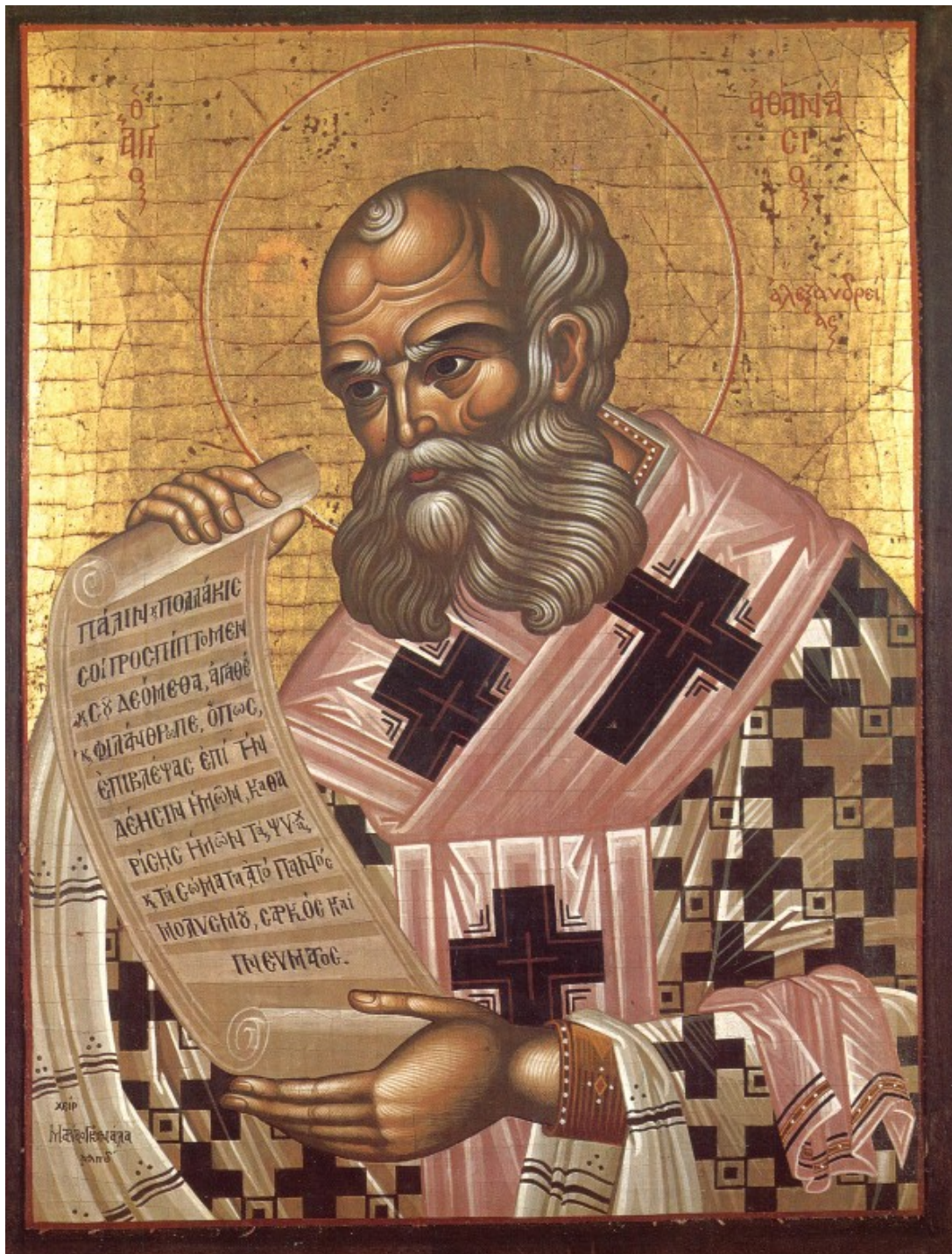

Sfântul Atanasie cel Mare: lupte și peripeții pentru acrvia Ortodoxiei (Ρουμανικά, Romanian)

[Ξένες γλώσσες](#) / [Românesc](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Să-i împletim laude? Suntem prea mici. Acela este gigant și înălțimea lui naște teamă. Cine citește viața lui se simte amețit în fața fizionomiei sale. Cu toate acestea vom gănguri puține cuvinte în cinstea sa.

Sfântul Atanasie s-a numit mare, deoarece în epoca sa s-a luptat singur pentru a păstra credința ortodoxă. Ortodoxia era în pericol atunci. Se ivise o erezie, erezia

lui Arie, care spunea despre Hristos că „a fost un timp când nu era”; cu alte cuvinte exista o perioadă de timp când n-ar fi existat. Aceasta era o idee blasfemiatoare la adresa dumnezeirii Logosului și a veșniciei lui Dumnezeu-Cuvântul. Aceasta, adică faptul că „a fost un timp când nu ar fi fost (nu ar fi existat)”, putem să o spunem despre toți și despre toate, dar nu despre Hristos. Pentru că nu a existat niciodată vreo perioadă de timp în care n-a existat Hristos. Este fără început, veșnic, supra-veșnic. Împotriva lui Arie s-a nevoit Marele Atanasie și cu argumente din Scriptură l-a rușinat. Pentru că Scriptura o știa pe dinafară. Astăzi, noi creștinii, cu foarte mici excepții, nu citim Scriptura, ca Marele Atanasie. Așadar, a biruit prin credința sa, dar și prin profunda cunoaștere a interpretării Sfintei Scripturi.

S-a luptat împotriva arienilor. Dar s-a luptat și împotriva altei tabere. Care tabără? Din pricina lui Arie Biserica s-a divizat. Dumnezeu să păzească Biserica de diviziune, de schismă. Poporul din Alexandria s-a despărțit deodată în trei tabere. Una erau ortodocșii cu Marele Atanasie. Alta, cu împărați și regi, erau arienii; aceștia provocaseră diviziunea. Și o altă tabără erau semiarienii. Ce spuneau aceștia? Aceștia erau „moderați”. Noi – spuneau -vrem calea de mijloc; ortodocșii sunt o extremă, iar arienii cealaltă extremă; noi îi vom modera.

- Să cedezi și tu, îi spuneau lui Atanasie, să cedeze și ei. Să cedezi și să accepți în Crez să se adauge o literă, doar o mică literă. Acolo unde se zice despre Hristos „de o ființă cu Tatăl” (ὁμοούσιον, omousion), să adăugăm pe iota („l”) și în loc de „ὁμοούσιον” (omousion) să fie „ὁμοιούσιον” (omiusion) („ὁμοούσιον” înseamnă “de o ființă”, iar „ὁμοιούσιον” înseamnă „cu ființă asemănătoare” – n.tr.).

- Nu, a zis Marele Atanasie. Pentru că oricine va scoate sau va adăuga chiar și o literă, va fi vinovat înaintea lui Dumnezeu. „Deoființă” („Ὀμοούσιον”, omousion) înseamnă Dumnezeu, „cu ființă asemănătoare” („ὁμοιούσιον”, omiusion) înseamnă om.

Nu a cedat Marele Atanasie. De aceea au și luptat împotriva lui cu atâta turbare. Și cu ce nu l-au acuzat?! Au spus că este nedrept cu preoții: că față de unii este binevoitor și față de alții nu, că pe unul îl ține aproape de el și pe altul departe de el. Că este nedrept, că este aspru, că îi bate pe preoți. Că bea. Că a omorât un preot. Că a furat bani de aici și de dincolo. Că avea un chiup de monezi și le-a oferit pentru răsturnarea regimului de la Constantinopol. Că a împiedicat corăbiile să plece din portul Alexandriei ca să ducă grâu în Constantinopol. Și că... și că... și că....o istorie întregă.

A fost judecat și răsjudecat. A fost găsit nevinovat însă de Sinod. Doar o întâmplare vă voi spune: l-au învinuit că i-a tăiat mâna unui preot, pe care aceștia îl ascuseră.

Atanasie spune fiilor săi (duhovnicești): alergați să-l găsiți. L-au căutat, l-au găsit și l-au adus la Sinod.

- Ai tăiat - îi spun - mâna preotului, iar cu mâna asta faci vrăji...

- Câte mâini are orice om? îi întreabă.

- Două, răspund.

- Nu cumva există vreun om cu trei mâini?

- Nu.

Atunci zice:

- Aduceți aici preotul.

Când s-a înfățișat, îi întreabă din nou:

- Acesta este despre care mă acuzați?

- El este.

- Arată-ți mâinile - îi zice (avea două mâini). Dacă a avut și o a treia mână - spune judecătorilor - atunci i-am tăiat mâna și sunt vinovat.

Astfel s-a dovedit calomnia.

Altă calomnie era că a necinstit o fată - cine? Cel care trăia ca un înger. Și au găsit o femeie, o femeie desfrânată, au plătit-o și i-au spus: tu îl vei învinui pe Atanasie...

Marele Atanasie era mic de înălțime, scund. Când a venit vremea să-l judece, l-a luat lângă el pe diaconul său. Diaconul era mai înalt, aducea a episcop. Îi spune deci: la tribunal te vei prezenta tu și te vei face că ești Atanasie.

A început să plângă femeia și să zică: într-o noapte m-a necinstit Atanasie și ceilalți... Spunea date, cronologii. Dumnezeu să ne păzească de calomniile femeii. Toți credeau că Atanasie a făcut păcatul.

Atunci se prezintă diaconul și îi spune:

- Ia uită-te bine la mine. Eu te-am necinstit?

- Da, tu, zice ea, care nici nu-l știa măcar pe Atanasie, nici nu-l văzuse vreodată cine și cum arată.

Astfel s-a dovedit din nou calomnia.

Principala însușire a Marelui Atanasie era inflexibilitatea. Nu ceda. Într-o zi, la arhiepiscopia lui a bătut în poartă un general.

- Ai scrisoare de la împărat, care insistă să îndeplinești imediat următoarea poruncă. În trei zile să deschizi poarta bisericii și să-l bagi înăuntru pe Arie.

- Du-te, generale, și te odihnește... Îmi voi face datoria, îi zice Atanasie.

Au trecut trei zile, nu a deschis porțile; l-a lăsat pe Arie pe afară, nu i-a îngăduit să intre. De aici a început marea peripeție și exilul său, deoarece nu îngăduia să intre ereticii în biserică; s-a luptat pentru asta. Și nu că era doar inflexibil, ci și curajos și calm.

Îl înconjurau în mitropolia lui cete toată noaptea. Dar el - netulburat, pașnic. Dimineața, când pleca în exil, cerul era acoperit de nori. Fiii săi duhovnicești plâneau. Atunci, privind la nori, le spune:

- Vedeți norii? Așa sunt și evenimentele astea; „ceea ce se întâmplă un nou raș este și repede va trece și va pleca”.

De cinci ori a fost surghiunit. A trăit în peșteri, în văgăuni și în morminte (se ascundea într-un mormânt). Și a rămas singur. Singur a ridicat pe umerii săi Ortodoxia. Se spune în mitologie că așa-numitul Atlas ridica pe umerii săi Pământul. Dar acesta este mit, aici este realitate: că Atanasie a ținut singur pe umerii săi Ortodoxia întregă.

Acum noi ce avem de învățat din acestea? Să devenim Mari Atanasie nu putem. Noi toți nu facem nici cât unghia mică a Marelui Atanasie. Să-l rugăm pe Dumnezeu să arate noi vlăstare care vor apăra credința noastră ortodoxă. Și dacă nu putem să devenim Mari Atanasie, să devenim mici Atanasie. Foarte mici Atanasie, uniți, pot să ajungă la întruparea duhului împotrivirii pentru credința noastră.

Astăzi trăiesc nepoții lui Arie. Învățătura lui Arie a înviat în persoanele hiliaștilor (a martorilor lui Iehova). Hiliaștii nu zic nimic altceva decât cele pe care le spunea Arie.

Ortodoxia e criticată și e în pericol, și trebuie să fim străjeri la frontierele duhovnicești. Mici - mari să devenim o stâncă și să spunem valurilor sălbatice ale Apusului și ale Răsăritului:

Halt! (cuvânt din germană care înseamnă: stop, oprește)! Suntem creștini greci, nu veți trece. Masoni, atei, hiliaști (iehoviști), catolici, protestanți, nu veți trece. Nu. Vom rămâne aici cu toții un suflet - un popor. Și nădăjduiesc ca Dumnezeu, Care l-a ajutat pe Marele Atanasie, ne va ajuta și pe noi să rămânem până la sfârșit credincioși Domnului nostru Iisus Hristos; pe Care, copii ai elinilor, lăudați-L și-L preaînălțați întru toți vecii. Amin.

+ Episcopul Augustin

Traducere din elină: monahul Leontie